

กรอบการวิจัยด้านสุขภาพประจำปี 2566

ข้อเสนอโครงการแบบไหนตอบโจทย์งานวิจัย สวรส.

ผศ.ดร.จรวัยพร ศรีสวัสดิ์ลักษณ์

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

การประชุม “ก้าวสู่มิติใหม่กับการวิจัยพัฒนาระบบสุขภาพ”

วันที่ 28 มกราคม 2565

Health Systems Research Institute

อัตราการเสียชีวิตจาก

External causes

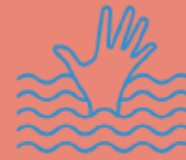
ปี 2562

บาดเจ็บทางถนน
19,829 ราย

ฆ่าตัวตายสำเร็จ
5,870 ราย

จมน้ำ
3,306 ราย

ถูกทำร้าย
1,122 ราย

อัตราการเสียชีวิตจาก

Chronic diseases

ปี 2562

เบาหวาน
16,589 ราย

หลอดเลือดสมอง
34,728 ราย

หัวใจขาดเลือด
20,556 ราย

มะเร็งตับ
16,288 ราย

ปอดอักเสบ
34,969 ราย

วัณโรค
6,081 ราย

โรคเอดส์
4,202 ราย

มะเร็งและเนื้องอก
ทุกชนิด
84,073 ราย

ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป
บริโภคเครื่องดื่ม Alcohol
(2560)

ร้อยละ 28.4

ร้อยละของประชากร
อายุ 15 ปีขึ้นไป สูบบุหรี่ (2560)

ร้อยละ 19.1

ผู้เสพยาเสพติด (2562)

252,116 ราย

ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง
(2562)

2,374.1 : แสนประชากร

เด็กอายุ 0 - 5 ปี
สูงดีสมส่วน
(2563)

ร้อยละ 63.7

ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิง
อายุต่ำกว่า 20 ปี
(2563)

ร้อยละ 14.4

อัตราการคลอดมีชีพในหญิง
อายุ 15 - 19 ปี
(2562)

28.8 : พันประชากร

เด็กอายุ 0 - 5 ปี มีพัฒนาการสมวัย
(2563)

ร้อยละ 90.4

อัตราผู้ป่วยซึมเศร้าเข้าถึงบริการสุขภาพจิต
(2562)

ร้อยละ 68.2

แนวโน้มระบบสุขภาพไทย ใน 10 ปีข้างหน้า และผลกระทบจาก COVID-19

ด้านเศรษฐกิจ

ภาคการท่องเที่ยวและส่งออก ชะลอตัว

แรงงานภาคบริการได้รับผลกระทบมากที่สุด

ปัญหาด้านสุขภาพจิตจะเพิ่มขึ้น

ด้านสังคมและการเมือง

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น

กระทบวัยแรงงานในครอบครัว

ผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งมากขึ้น

ปัญหาสุขภาพจิตและความเครียดจากสถานการณ์การเมือง

ด้านเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าในการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์เพื่อใช้รักษาโรค เช่น Nanomedicine , Stem Cell , หุ่นยนต์ทางการแพทย์

มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหา Climate Change หลังจากระบาดของ COVID-19 ทำให้ก๊าซเรือนกระจกลดลงแต่ปริมาณขยะพลาสติกจะเพิ่มขึ้น

ปัญหาลิ่งแวดล้อมจากการขยายเมือง ทั้งมลพิษทางอากาศ สารเคมีจากโรงงาน และปัญหาขยะ

ยุทธศาสตร์ ววน. 2566-2570

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 (S2) การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม
 - P10 (S2) ยกระดับความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศให้พร้อมรับมือโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่
 - N15 (S2P10) พัฒนาระบบสุขภาพในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ

N15 (S2P10) พัฒนาระบบสุขภาพในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ (โรคระบาดระดับชาติ โรคอุบัติใหม่ และโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง)

เป้าหมาย (Objective)

ยกระดับความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศให้พร้อมรับโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ด้วยการใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Key Results) ระดับผลลัพธ์

- KR1 P10:** ร้อยละของระบบสุขภาพแบบบูรณาการระดับประเทศและ/หรือพื้นที่ ที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการรับมือกับโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงวัคซีนและยาสำหรับโรคอุบัติใหม่ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 80)
- KR2 P10:** จำนวนสถาบัน/ศูนย์วิจัยในสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ มีจำนวนเพิ่มขึ้น และกระจายในทุกภูมิภาค (เพิ่มขึ้นเป็น 25 แห่ง)
- KR3 P10:** จำนวนเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการรับมือกับโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ รวมถึงเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเข้าถึงบริการ ที่ถูกนำไปใช้และประชาชนเข้าถึงบริการได้ (เพิ่มขึ้นจำนวน 100 ชิ้น)
- KR4 P10:** จำนวนข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มาตรการ และการบริหารจัดการของระบบการเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศโดยใช้การวิจัยประเมินผลเชิงพัฒนา (Developmental Evaluation) ในระดับประเทศและพื้นที่ (เพิ่มขึ้นจำนวนปีละ 1 ชุด)
- KR5 P10:** จำนวนประชาชนที่ได้รับบริการจากระบบสุขภาพแบบบูรณาการระดับประเทศและพื้นที่ ซึ่งใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการรับมือกับโรคระบาด ระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ (เพิ่มขึ้นจำนวน 10,000,000 คน)

แผนงานย่อยภายใต้แผนงานพัฒนาระบบสุขภาพ ในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ

- แผนงานวิจัยระบบบริการสุขภาพ
- แผนงานวิจัยอภิบาลระบบสุขภาพ
- แผนงานวิจัยระบบกำลังคนสุขภาพ

แผนงานวิจัยระบบบริการสุขภาพ

ประเด็นวิจัย

1. ประเมินสถานการณ์นโยบายด้านระบบสุขภาพของประเทศไทยที่กับการพัฒนาระบบสุขภาพในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ
2. ประเมินแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและภาวะคุกคามต่อสุขภาพคนไทยทั้งด้านโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ
3. พัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการเตรียมการ การป้องกัน และการตอบสนองต่อภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ
5. พัฒนารูปแบบการบริการสุขภาพ
 - สาขาระบบบริการปฐมภูมิ
 - สาขาโรคไม่ติดต่อ (โรคไต โรคหัวใจ โรคมะเร็ง สาขาสุขาพจิตและจิตเวช)
 - โรคติดต่อ (covid-19)

ประเด็นวิจัย (ต่อ)

6. พัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพของระบบบริการ
7. รูปแบบระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิ ที่เหมาะสมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ
8. รูปแบบระบบสุขภาพชุมชนที่เหมาะสมในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ ผลลัพธ์การดูแลผู้ป่วยด้วยระบบการแยกกักตัวที่บ้าน สำหรับผู้ป่วยโรคโควิด 19 ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
9. ภาระโรค (Burden of Disease) ของโควิด-19

ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ

- ใ้ต้องค้ความรู้/ข้อเสนอเชิงนโยบายตามประเด็นวิจัยด้านระบบบริการสุขภาพ
- ประชาชนได้รับ/เข้าถึงบริการเพิ่มขึ้นจากระบบสุขภาพแบบบูรณาการระดับประเทศและพื้นที่ที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สมัยใหม่ ที่เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการรับมือกับโรค Covid-19 และ โรค NCDs
- เกิด **Health Systems Intelligence Unit** เพื่อทำหน้าที่ประเมินสถานการณ์นโยบายด้านระบบสุขภาพของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบสุขภาพในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพและภัยสุขภาพ

แผนงานวิจัยอภิบาลระบบสุขภาพ

ประเด็นวิจัย

1. การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการดูแลกำกับนโยบายสุขภาพ
2. บทบาท อบจ. ในการดูแลงานด้านสุขภาพ ในฐานะ Provider
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายอำนาจ (ในรูปแบบการถ่ายโอน รพ.สต. ให้ อบจ.) กับ พระราชบัญญัติสุขภาพปฐมภูมิ
4. การติดตามประเมินผลการถ่ายโอน รพ.สต. ให้ อบจ. ประเด็น รูปแบบบริการ กำลังคน ระบบข้อมูล ระบบส่งต่อ การเงินการคลัง การอภิบาลระบบ
 - ประเมินผลกลไกและกระบวนการในการตัดสินใจ ระดับประเทศ จังหวัด อำเภอ และตำบล (ประเด็นการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ)
 - ประเมินการพัฒนาระบบข้อมูล พัฒนาศักยภาพ อบจ. การออกกฎหมาย การทำหลักเกณฑ์

ประเด็นวิจัย (ต่อ)

5. ข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการ และการบริหารจัดการของระบบการเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศ
6. แนวทางการกำหนดนโยบายด้านสุขภาพ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ชัดเจน และเชื่อถือได้ ให้กับผู้ปฏิบัติงานและประชาชน
7. รูปแบบการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยงานส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือและดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่กรณีศึกษาโรคโควิด-19

ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ

1. ได้องค์ความรู้/ข้อเสนอเชิงนโยบายตามประเด็นวิจัยด้านการอภิบาลระบบ สุขภาพ
2. ระบบอภิบาลสุขภาพระดับประเทศและระดับพื้นที่ มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการรับมือกับโควิด-19 และโรคไม่ติดต่อ
3. ผู้กำหนดนโยบายในหน่วยบริหารและหน่วยบริการในระบบสุขภาพ ผู้ใช้ ประโยชน์จากผลงานวิจัย นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจด้านการ อภิบาลระบบสุขภาพเพื่อพัฒนาระบบบริหารและระบบบริการ

แผนงานวิจัยระบบกำลังคนสุขภาพ

ประเด็นวิจัย

1. ข้อเสนอเชิงนโยบายการผลิตและพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข (professional , Non-professional) ในการรับมือกับโรคระบาดระดับชาติและโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง
2. ข้อเสนอการกระจายบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขในการรับมือกับโรคระบาดระดับชาติ และโรคอุบัติใหม่
3. มาตรการและแนวทางการจํารังรักษาบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขในระบบสุขภาพ ทั้ง financial and non-financial incentive ในสถานการณ์ปกติและสถานการณ์ที่มีการระบาดของโรคติดต่อ
4. ข้อเสนอและแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบาดวิทยา บทบาทในการสืบสวน สอบสวนโรค ควบคุม และป้องกันการแพร่กระจายของโรคที่เน้นสหสาขาวิชาชีพ
5. รูปแบบการผลิตกำลังคนด้านสุขภาพที่มีคุณภาพและมีจิตบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ

1. ได้องค์ความรู้/ข้อเสนอเชิงนโยบายตามประเด็นวิจัยด้านการกำลังคนระบบสุขภาพ
2. เกิดการผลิต การกระจาย การพัฒนากำลังคน และการธำรงรักษากำลังคนด้านสุขภาพที่มีศักยภาพตามมาตรฐานสากลและประชาชนได้รับการบริการที่ดีจากกำลังคนด้านสุขภาพ
3. กำลังคนด้านสุขภาพระดับประเทศและระดับพื้นที่สามารถรับมือกับโควิด-19 และโรคไม่ติดต่อ
4. ประชาชนได้รับการจากกำลังคนด้านสุขภาพที่มีประสิทธิภาพในสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 (สายพันธุ์ต่างๆ ที่แปรเปลี่ยนไป เช่น delta, omicron) และโรคไม่ติดต่อ
5. ผู้กำหนดนโยบายในหน่วยบริหารและหน่วยบริการในระบบสุขภาพ ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจด้านกำลังคนสุขภาพเพื่อพัฒนาระบบบริหารและระบบบริการ

การเขียนขอทุน (proposal)

- หลักการและเหตุผล
- วัตถุประสงค์
- การทบทวนวรรณกรรม
- ระเบียบวิธีวิจัย
- Action plan
- แผนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์
- ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับโครงการ : ขยายเวลา เนื่องจากสถานการณ์โควิด เก็บข้อมูลไม่ได้
- PI track record

คุณสมบัติผู้รับทุน

- เป็นอาจารย์ หรือนักวิจัย หรือนักวิชาการ ที่ทำงานสังกัด สถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐ/ ภายใต้อำนาจของรัฐบาล
- ผู้วิจัยหลัก (PI) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท รวมถึงมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในสาขาวิจัยที่รับทุน
- สามารถดำเนินงานวิจัยได้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลาโครงการ รวมทั้งประสานงานร่วมกับ ผู้ใช้ประโยชน์จากการวิจัย เพื่อผลักดัน ผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์

การกลั่นกรองโครงการ

- พิจารณาจากขอบเขตโครงการ เป็นไปตามนโยบายและทิศทางการวิจัยของ สวรส. ที่กำหนดไว้ รวมถึงการพิจารณาศักยภาพ และความน่าเชื่อถือของนักวิจัย

การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

- ดำเนินการโดยคณะกรรมการผู้จัดการงานวิจัย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก (Potential User, Policy maker, ผู้เชี่ยวชาญด้านระเบียบวิธีวิจัย)

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

- ความชัดเจนของคำถามการวิจัย
- เป้าหมายการใช้ประโยชน์ (ควรมีเอกสารจากหน่วยงานที่คาดว่าจะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อรองรับว่าหากผลงานวิจัยเสร็จอาจพิจารณานำไปใช้ประโยชน์ R2P: Policy, Practice)
- การทบทวนวรรณกรรม
- ระเบียบวิธีวิจัย
- การวิเคราะห์ผลการวิจัย
- การใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาวิจัย (ในเชิงนโยบาย วิชาการ ชุมชน/สังคม คุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ/พาณิชย์ ตามลักษณะโครงการ)
- ประสพการณ์ของผู้เสนอโครงการและความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามข้อเสนอ

Thank you for your attention

